

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona
Félévre... 4 "
Negyedévre... 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Suhayda István dr.

A magyar szövetkezeti társadalomnak s még inkább talán a magyar szövetkezeti közéletnek gyásza van: dr. Suhayda István, az Országos Központi Hitelszövetkezet főügyésze s a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete felügyelő-bizottságának tagja váratlanul meghalt. Az elköltözött szerény ember volt, a nagy szenvedélyeket sohasem mozgatta, de a nagy eszméket korán megszerette s élete utolsó percéig híven és buzgón szolgálta.

Suhayda István dr. abból a középosztályból származott, amely a magyar állam keletkezése óta a magyarság politikai, gazdasági és társadalmi történetének törzskarát és közkatonáit szolgáltatta.

Szüleitől a közpálya szeretetén kívül a gondolat szárnyalását is örökölte, mert atyja, Suhayda János, hírneves jogi író és egyetemi tanár volt. A korunkat mozgató társadalmi eszméket hamar fölismerte s résztvett Károlyi Sándor gróffal és Hajós Józseffel együtt az első pestmegyei hitelszövetkezetek alakításában. És Suhayda István dr. híven ki-

István Suhayda

tartott ez első szerelménél, mert élete utolsó percéig következetes kitartással és lelki meggyőződéssel elsősorban a hitelszövetkezeteket szolgálta.

Ennek a munkának elején a szellemi magvetők között dolgozott a most elköltözött Suhayda István dr. Talán elég is volna annyit mondanunk, hogy olyan férfi, aki ennek a gyönyörű munkának részese volt, közönséges ember nem lehetett.

Azonban egy pillanatra még időznünk kell ennek a kitünő embernek a jelleménél, mely nagyon is megérdemli, hogy közelebbről megérdelem, hogy közelebbről megismerjük. Előttünk van szellemi végrendelete: az az előadás, amelyet „Szövetkezeteink és tagjaik jogügyeinek ellátása” címen az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó szövetkezetek tavalyi kongresszusán megtartott.

Ambíciója gyakorlati eredményekért hevült s munkával áldozott annak az ideálnak, amelyet a Károlyi Sándor köré csoportosultak valamennyien imádtak a mezei demokráciát.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak megjavítása.

III.

Hozzájárul az Alföld siralmas gazdasági viszonyainak fokozásához a szélsőséges klíma, azaz a gyakori és hosszantartó szárazság, továbbá a legelők és rétek hiánya és a mezőgazdasági szakismeretek fogyatékos-sága. Súlyosan nehezedik az alföldi gazdára végül a vízszabályozási járulékkal terhelt nagy adó, amely az Alföld egyes községeiben holdankint 30 koronát is kitesz.

Az Alföld déli részének gazdasági helyzetét Cserhádi jobbnak tartja az Alföld közép részének gazdasági helyzeténél, bár itt is nagyon egyoldalú a gazdasági üzem és igen sok hiány vár pótlásra.

Az Alföld gazdálkodási viszonyainak ismertetése után javaslatokat terjeszt elő Cserhádi ezek megjavítására és megváltoztatására. Mindenekelőtt a tanyai rendszer átalakítását tartja szükségesnek olyképp, hogy a gazda állandóan a tanyáján lakjék, mert eredményes gazdálkodás csak akkor várható, ha a gazda a birtokán lakik. A tanyai rendszer kifejlesztésére legcélravezetőbbnek tartja azt a módszert, melyet az OMGE. boldogult igazgatója, Forster Géza is — az alföldi mezőgazdálkodás viszonyairól közvetlen halála előtt írt munkájában — ajánlott, hogy t. i. az alföldi óriási határral bíró községek különböző pontjain tanyai vagy fiókközségek létesíttessenek, amelyek hozzátartoznának azon városhoz, amelyek határában keletkeztek. Törvényben javasolja kimondani, hogyha az egy központhoz számított tanyabirtokok területének kétharmada kívánja, a központtá alakulás megtörténjék, ami azonban csak az állam messzemenő anyagi támogatása esetén válhat lehetővé.

Szükségesnek jelzi továbbá a közterhek, különösen a vízszabályozási terhek könnyítését. Sürgeti egyúttal a parcellázások törvény útján való szabályozását, mert csak hátrányos kihatása lehet annak, ha a földéhes paraszt ahhoz a földjéhez, amely adóssággal amúgy is már a kellesténél bővebben terhelve van s amelyet kellően megmívelni nem tud, még újabb földet szerez, mert ezt is rendszerint adóssággal terhelten vásárolja meg s emellett kézenfekvő, hogy az így megnagyobbított birtokát még kevésbé lesz képes kellően megmívelni, mint az eddig megmívelni képes volt.

Foglalkozik Cserhádi az Alföld öntözésének kérdésével is s odakonkludál, hogy erre a folyók vizének elégtelensége miatt gondolni sem lehet völgyzárók építése nélkül, ami azonban oly horribilis költségeket

szükségelne, amelyeket előteremteni szinte lehetetlen. Legjeljebb az alföldi szikes rétek és legelők öntözése jöhetne tekintetbe, mi végből a régen tervezett marosi csatorna kiépítését tartja óhajtottónak. Az Alföld szélsőséges klímája, illetőleg a szárító szelek erejének megtörése ellen a fásítást ajánlja.

Nagy bányaomlás Máramarosban.

Máramarossziget tőzomszédságában, Aknaszlatinán a Kunigunda-sóbánya a múlt szombaton délután beszakadt s ezzel Máramaros legnagyobb és legbővebben termő sótelepe megsemmisült. A katasztrófa nem történt váratlanul. Négy éve elmúlt, hogy a bányától alig egy fél kilométer távolságra folyó Tisza-vize a Kunigunda-bányába beszakadt. Azóta nagy apparátussal dolgoztak a nagy sótelep megmentésén, de mint a következmények mutatják, minden fáradozás hiábavaló volt. Csodaszámba vehető, hogy a katasztrófa emberéletben nem követelt tömeges áldozatot, mert fél Aknaszlatina alá van aknázva s az országút is jó darabon a beomlott bánya fölött vezet.

A Kunigunda- és Albert-bánya fölött százötven méter hosszúságban beomlott a föld, földrengéshez hasonlatos morajjal a mélységbe zuhant s mikor a roppant nagy földtömeg az ötvenkét méter mélységben levő boltozatot elérte, áttört rajta és magával nyomta a százhetvenhat méter mélyen fekvő bányafenékre. A besüppedt terület szélessége tizenkét méter és harminc között váltakozik. A Kunigunda-bányát két esztendővel ezelőtt elöntötte a víz, amely most százhat méter magasan áll. A gőzszivattyúk szakadatlanul dolgoztak azóta, mert a bánya vezetőségének az volt a terve, hogy a tárna alatt új, boltozatos rendszerű tárnát építtet, hogy folytathassa a kiaknázást. A mentő kísérlet azonban meddő maradt. Akármennyi vizet szivattyúztak ki, nem csökkent a mélysége. Attól fogva, hogy a víz elöntötte a tárnát, kisebb-nagyobb süppedés többször is történt s a bánya vezetői és munkásai állandó rettegésben éltek, hogy még nagy szerencsétlenség is történik. A bánya környékén a tél eleje óta sok hó rakódott le, amely egészen eláztatta a föld alsóbb rétegeit is, a bánya boltozatáig. Így készült elő a mai nagy beomlás, amely egy kilométer távolságra megrázta a földet s a házakat, ledöntötte a bánya tornyát és eltemetett négy szivattyúzó gépet, amelynek darabja tizenhatezer koronába került. Ezenkívül egy szertári épületet is magával vitt a mélységbe a beomló föld. A kár itt húszezer korona.

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK • MAGYAROK

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

Amerikában nincs munka.

Már jó régen jönnek Amerikából a hírek arról, hogy ott nincs munka, nagy a nyomor. Ujabban egyre sűrűbben érkezik a jelentés arról, hogy a munkahiány következtében a kereset nélkül szűkölködő, dolgozni vágyó emberek öngyilkosokká lesznek. Az éhezés, nyomor elől a halálba menekülnek. Ilyen rettenetes esetek közül egy amerikai ujság most a következőket közli:

Newyorkban a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, ha valaki olyan módon vet véget az életének, hogy a Brooklyn-hídról leugrik az East Riverbe. A borzasztó mélység még a halálra szánt embereket is megdöbbeníti. Most mégis megesett, hogy egy John Grant nevű nyomdász betegeskedése és munkátalansága miatt való elkeseredésében, száz és száz ember szemeláttára leugrott a Brooklyn-hídról. Az elkeseredett embert egy arra ment hajó legénysége kihalásztatta s Grant csodálatosképpen élve került a hajó fedélzetére. A párját ritkító öngyilkossági kísérlet a hídnak Manhattan felé eső oldalán történt. Grant, aki Brooklynban lakik, kora reggel átjött Manhattanba munkát keresni s nagyon leverten indult vissza pár óra múlva Brooklyn felé, miután nem jutott munkához. A hídnál megállott s egy teherkocsira fölkerékedett. A kocsis, aki megengedte neki, hogy kocsija végén elhelyezkedjék, semmi különöset sem vett észre Granton, aki szép csendesesen ült a kocsin, míg a hídnak már a vég fölött levő részére ért. Ekkor Grant hirtelen fölugrott és pár pillanat múlva leugrott a mélységbe. A hidon járó-keleők látták, hogy teste háromszor is megfordult a levegőben, míg leért s ott egy úszó jégtáblára esett. A Kasztor nevű kis rakodóhajó éppen ebben a pillanatban ment át a híd alatt s kapitánya rögtön oda fordította a hajót, ahol Grant lezuhant. Néhány pillanat múlva föl is vetette a víz Grant testét s egyik matróz szerencsésen elkapta a ruháját hosszú kampós rúddal. Maguk a hajósok csodálkoztak a legjobban, amikor látták, hogy az ember él még, bár természetesen eszméletlen állapotban volt. A Kasztor ezután pár perc alatt partra tette Grantot, akit a St. Gregory's Hospitalba szállítottak. Az orvosok azt hiszik, hogy életben marad, mert a jégtábla nem volt igen erős és így horzsolásokon és zúzódásokon kívüli egyéb bajt nem szenvedett az esés következtében. Csontja nem törött el és valószínű, hogy belső sérülései sincsenek. A kórházban Grant rövid időre magához tért s ekkor csak annyit mondott, hogy munkátalansága érlelte meg benne a halnvágyást. — A West 29-ik utca 261. szám alatt levő Jefferson-szállóban

a tulajdonos neje, Dugmanné reggel a konyhába ment, hogy dolgát elvégezze. A csöndben hallotta, hogy a szoba mennyezetéről valami csöpög a földre. Gyujtót gyujtott és megnézte a különös dolgot. Ekkor vette észre, hogy egy kis hasadékon keresztül vér csöpög. Rögtön értesítette férjét, akivel a konyha fölött levő helyiségbe mentek. Az ajtót kinyitva, borzasztó látvány tárult szemük elé. Spyher szakács, ki már hónapok óta volt munka nélkül, a tükör előtt ülve szájába lőtt. Dugmannék már holtan találták a szerencsétlen embert. Ugyanez időben egy rendőr a 40-ik utca közelében levő Bryant Parkban egy padon körülbelül harminc évesnek látszó férfit talált holtan. Revolverrel, amely mellette feküdt a földön, agyonlőtte magát. Zsebében zálogjegyet találtak, amely új ruháról szólt. A zálogra négy dollárt kapott. Úgy látszik, ezen a pénzen vásárolta a revolvert, amelylyel végett vetett életének. Pape John negyvenhárom éves péket elbocsátották a szolgálatból, mert nem volt munka. Papet az eset igen elkeserítette, annál is inkább, mert látta, hogy munkát kapni sehol sem tud. Williamsburgban a Marcy Avenue 376. számú házban egy faskamrában fölakasztotta magát. Mielőtt a tettét végrehajtotta volna, minden barátjától szépen elbúcsúzott. Teut Moristian, hatvan éves, Staff-Street 108. szám alatt lakó embert a rendőrbíró 500 dollár biztosíték alá helyezve, fogva tartotta, miután néhány nappal előbb egy hajóról Riverbe ugrott öngyilkossági szándékból. A hajó személyzete azonban megmentette és a rendőrségnek adta át. Teut előadta, hogy tettének oka a kétségbeesés volt, miután munkát kapni semmi áron sem tudott.

A portugál helyzet.

Lisszabonban az utóbbi napokban állhatatosan terjesztették azt a hírt, hogy a király ellen összeesküvés terveznek, azonban ezek a hírek külsőleg nem zavarták meg a város nyugalma. Az összes pártok versenyeznek fojalításuk kifejezésében. A hadsereg viselkedése is megnyugtató hatást tesz. De mégsem szűnnek meg a nyugtalanító hitek. A középületeket, a birodalmi bankot, az arzenált és más nevezetesebb épületeket állandóan katonaság és rendőrség őrzi. Az ujságok szerkesztősegei előtt is rendőrök állanak. Egyes csapatok folytonosan készenlétben vannak. Több hadiható hosszabb időre szénnel látta el magát. Az összes pártok szükségesnek mondják a rendőrség reformálását s ezt a sajtó is ajánlja.

LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,

ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETEST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Lisszaboni jelentés szerint magasállású udvari méltóságok összekötését tartanak fenn a Veronában időző Francoval, noha ezt hivatalosan letagadják. Nagy fel-tűnést kelt a királyi palotához szolgálatra beosztott Lobo őrnagynak az a mondása, hogy három megbízható emberrel és ugyanannyi ágyúval egy óra leforgása alatt az egész forradalmi mozgalomnak véget tud vetni. Lobo őrnagy megcáfolja ezt a hírt, mégis biztosra veszik, hogy az udvari hivatalokban, a polgári és katonai hatóságok vezetésében alapos változások lesznek a király egyenes kívánságára. A konzervatív nemesség el van keseredve, amiért a kormány megengedte, hogy a királygyilkosok sírjainál a forradalmárok és a republikánusok olyan hatalmas tüntetést rendezhettek. Ez a felvonulás még a múlt héten történt, de most is csak erről beszélnek Lisszabonban. Abban is bizakodott a konzervatív nemesség, hogy a király nem fogja fogadni a kihallgatásra jelentkezett megkegyelmezett tenge-réseket, de a király nem hederített az udvari pártra és fogadta ügyvédek vezetésével a matrózokat. Amália királyné ragaszkodott ahhoz a kívánságához, hogy a király fogadja ezt a küldöttséget és a fiatal király azóta a republikánusok egynemely vezetőjével is tanácskozott.

A vidéki rendőrségek államosítása.

Kolozsvár sz. k. város törvényhatósági bizottsága február 20-án Bánffy Miklós gróf főispán elnöklésével közgyűlést tartott. A közgyűlés egyhangú határozattal kimondotta, hogy a város rendőrségének államosítása iránt a belügyi kormányhoz és a törvényhozáshoz föl-iratot intéz. Elhatározta a közgyűlés, hogy az összes vidéki városokat átiratilag fogja megkeresni, hogy hasonló föllirattal forduljanak a törvényhozáshoz és a belügyi kormányhoz. A közgyűlés elhatározását az évek hosszú során át tapasztalt szociálista mozgalmak, a szociálisták által a személy- és vagyonbiztoság ellen intézett merényletek érlelték meg, melyek a polgárság személy- és vagyonbiztoságát lépten-nyomon veszélyeztették. A város már több ízben megpróbálkozott tetemes pénzáldozat árán, hogy újra szervezze a rendőrséget, de ezek a próbálkozások sem jártak eredménnyel s a rendőrség most sem tud föladatának eleget tenni.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Egy érdekes ítélet szövetkezeti tagok figyelmébe.

Ismeretesek azok a támadások, amelyeket nemcsak a szövetkezetek ellen, de azok vezetői ellen is intéznek azok, kik a szövetkezetnek — legtöbbször saját magán-érdekeik veszélyeztetése miatt — nem barátai. Ezek a jószívű emberek minden alkalmat — úgy a magán, mint a közéletben — megragadnak arra, hogy a lelkes szövetkezeti barátoknak kellemetlenséget okozzanak és közéleti működésüket nehezítsék. Ezek az urak, magukból kiindulva, mindenütt érdekeltséget látnak. Így történt egy községben is, hogy akkor, mikor a fogyasztási szövetkezet részére korcsma engedélyezését véleményezte a községi képviselőtestület, azok ellen a képviselőtestületi tagok ellen, kik a fogyasztási szövetkezetnek tagjai voltak, érdekeltségi kifogást tettek az 1886. évi XXII. t.-c. 57. §. hivatkozva.

A közigazgatási bíróság azonban kimondotta, hogy az a körülmény egymagában, hogy a községi fogyasztási szövetkezetben, melynek részére a korcsma engedélyezése kéretett, a képviselőtestület egyes tagjai üzletrészekkel bírnak, erre az engedélyezésre vonatkozólag még az 1886. évi XXII. t.-c. 57. §-ának utolsó bekezdésében körülírt közvetlen érdekeltséget meg nem állapít.

Közöljük különben az ítéletet egész terjedelmében, mert a benne kifejezésre jutott általános elv más a képviselőtestületben tárgyalás alá kerülő s a szövetkezetet érintő ügyekre is alkalmazható; az ítélet így szól:

„2190/1901. K. sz. Ő felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság D. községben a fogyasztási szövetkezet részére korcsma engedélyezését véleményező 2/1901. szám alatt hozott képviselőtestületi határozat meghozatalában résztvevő többi képviselőtestületi tagnak érdekeltsége miatt emelt kifogást elvető, H. vármegye törvényhatósági bizottságának az 1901. évi június hó 10-ik napján tartott közgyűlésében 387/XXII. 1900. szám alatt hozott határozata ellen R. Rudolf d.-i lakos által szóval bejelentett panaszt és F. Soma szintén d.-i lakos által beadott panasziratot 1901. évi szeptember hó 10-ik napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-c. 26. §-a alapján tárgyalás alá vevén következőleg ítélte: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. Indokok: Az 1886. évi XXII. t.-c. 57. §-a szerint valamely határozat hozatalánál azon képviselőtestületi tag nem szavazhat, ki a határozattal közvetlen érdekelve van. Maga azon körülmény azonban, hogy a fogyasztási szövetkezetben, melynek részére a korcsma engedélyezése kéretett, a

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉJÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ••• Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ••• Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

képviselőtestületnek egyes tagjai üzletrészekkel bírnak, erre az engedélyezésre vonatkozólag még ily személyes, tehát közvetlen érdekeltiséget meg nem állapít, mert az 1899. évi XXV. t.-c. 7. §-a szerint a korcsma engedélyezésénél a községi elüljáróságot, tehát nem is a képviselőtestületet, csak azon irányban illeti meg a nyilatkozási jog, hogy a nyitandó korcsma nem oly helyen létesül-e, melyet a 4. §. 2. pontja tilt, ama tekintetből azonban, hogy korcsmanyitás engedélyeztessék-e vagy nem, a községnek beavatkozási joga nincs, mert az irányban a főszolgabíró hallgatandó meg. A kért korcsmanyitás engedélyezése tehát a főszolgabíró véleménye és a kir. pénzügyigazgatóság véleményezésétől függvén, a községi határozat nincs befolyással a korcsma engedélyezésére, hanem csakis azon ténynek konstatálása, hogy a helyiség a 4. §-ban elősorolt tilalom alá nem esik, már pedig azt, hogy nem úgy lenne, panaszlók sem állítják, tehát a képviselőtestületi tagoknak a fogyasztási szövetkezet részvényesi minősége a korcsma engedélyezésére befolyással nincs s a község képviselőtestületének azon határozata, illetve az ezen határozatban kifejezett azon véleménye, hogy az ottani fogyasztási szövetkezet részére italmérési engedélynek kiadása akadályba nem ütközik, már természeténél fogva nem képez oly határozatot, amely a községre bármely terhes következménnyel járna s úgy a kérdéses szövetkezetben részesek oly közvetlen érdekelteknek, kik a csupán akadály fenn nem forgatását konstatáló határozat hozatalánál részt nem vehetnének, tekinteni nem lehet, miért is az érdekeltiségre alapított panasznak hely adható nem volt."

A méhesalád mint a szövetkezet jelképe.

Ha a takarékpénztárak, takarékegyesületek és intézetek a méhkassal a gyűjtést ábrázolják, úgy a szövetkezetek is egészen bátran a zsongó méhközpűt választhatnák jelképül.

Csak a közös célért társult és tömörült egyedek szövetkezése fejthet ki nagyobb erőt, adhat céljuknak súlyt, tartalmat és tekintélyt.

Az élet sokrendű küzdelmei közepette az egyes ember magára hagyatottan nem érvényesülhet úgy, mintha vállvetve közös érdekért, közös célért, közös erővel társul és szövetkezik.

Valamennyi egyért s egy valamennyiért!

A természetben a szövetkezést a méhesalád eszményíti. Az egyes, kis igénytelen méh serény és szorgalmas gyűjtési munkája ugyan mennyit eredményezne? Talán egy gyűszűnyi mézet.

Ellenben a társult, a szövetkezett méhesalád valósággal ontja bőven az aranyszínű nektárt, a kristálytiszta pompás mézet, a méhész gyönyörűségére, örömeire és hasznára.

Ime az anyatermészet mint minden jónak ősforrása, még az állatvilágban is megmutatja a szövetkezés áldásos voltát!

Lencz Géza.

Szövetkezeti gépműhelyek.

Mi a kisiparosok valódi termelő szövetkezeteinek igazi célja? Az, hogy a kisiparos gazdasági önállóságát és üzleti függetlenségét nemcsak fenntartsa, hanem azokat fejlesztesse is. Ez pedig csak úgy történhetik meg, ha a kisiparosokat szövetkezeteik ellátják a munka és verseny harcában oly fegyverekkel, melyek segítségével meg bírják állni helyüket és a gyárilipar nagy hatalma mellett is fenn tudják tartani üzleteiket, sőt szakiparágukat fejleszthetik is. A kisiparos fegyvere a régi világ-

ban az ő szerszáma volt, ehhez a modern ipari életben hozzájárul még a gép. A nagy gyárak nagy és összes gépeit a kisipari szövetkezetek sem volnának képesek megszerezni, de tudjuk azt, hogy a gépipar már odafejlődött, hogy a kisiparosok részére nemcsak külön munkagépeket és munkaeszközöket állít elő, hanem azok részére külön erőgépeket, motorokat is szerkesztett s azok részben vagy maguk szolgáltatják a hajtóerőt vagy másrészt a hajtóerőt a kisipari gépekhez meg is lehet venni, ki lehet bérelni a közműhelyekből.

A kisipari gépeknek nemcsak az a sajátsága, hogy kisebb méretekben vannak készítve, hanem az is, hogy jutányosabbak, olcsóbbak. Kisebb értékű és áru gépeket tehát az iparosok szövetkezeteik útján meg tudnak ugyan szerezni, de azért ezeket sem oly számban, hogy minden fajtájú szükséges gépet csak annyi példányban kell beszerezni, ahány az illető szakmabeli kisipari munkák elkészítésére megkívánatik. Ezek szerint a gépek között lesznek s azokat közös helyen is kell felállítani, felszerelni s üzembe hozni és tartani.

Ime, így jön létre a helyes, a modern termelő szövetkezet lényege a közös gépműhely alakjában. A közös gépműhelylyel vannak s kisiparos szövetkezeti tagok a mai világversenyben kellőleg felfegyverezve, ott ismerhetik meg a kisipari gépeket, az ezekkel való bánásmódot, ott tanulhatják meg és sajátíthatják el a gépi munkát és e célra használhatják is a gépeket. Ezek használatával azután nemcsak megállhatják helyüket, hanem a kisipart a nagyipar, a gyárilipar mellett fejleszthetik is, esetleg ennek tömeges termelésére szintén áttérhetnek bizonyos határig. De tévedés volna azt hinni, mintha a kis- és nagyipar munkaköre azonos volna s ezek egymással versenyezhetnének. Amint a gyárak iparcikkéi elűtnek a kisipari készítményektől, úgy a kisipar munkaköre és célja is másfelé irányul; a kisipar célja, hogy kézműiparrá fejlődjék, oly kézműiparrá, melyben nem a gépi munka, hanem e mellett az iparos keze és esze játszsza a főszerepet. S ehhez a modern kézműiparrá fejlődött kisiparhoz van szüksége a kisiparosnak a gépekre és a szövetkezeti közös gépműhelyre.

Amint a gép csak kiegészítő része a kisiparos eszének és kezének, úgy kell, hogy a szövetkezeti gépműhely is kiegészítő része legyen a kisiparos műhelyének.

(Folyt. köv.)

Az Országos Központi Hitelszövetkezet kamatlábleszállítása. Az Országos Központi Hitelszövetkezet, mint a hitelszövetkezeti értesítő jelenti, a szövetkezetek által beküldendő váltók és kötvények leszámítolásánál szedendő kamatot f. hó 18-tól kezdve 5 és háromnegyed százalékra, a betéti kamatlábat pedig 4 és egynegyed százalékra mérsékelte. Az annuitásos kölcsönöknél a törlesztési részletek változatlanul maradnak.

Szövetkezők bajban. Pölöske zalamegyei községet nagy csapás érte. Porrá égett 64 család hajléka, 100 melléképülettel, a bennük elhelyezett ruházattal, élelmiszerral, háziállatokkal és egyéb dolgokkal együtt. Hét emberélet is áldozatul esett és több mint negyven kapott kisebb-nagyobb sérülést. Leirhatatlan nyomor borult a községre. Éhség és a megfagyás veszélyének van kitéve a falu népe. Az Országos Központi Hitelszövetkezethez tartozó Pölöskei Hitelszövetkezet most a szövetkezők emberbaráti érzéséhez, jó szívéhez fordul és kéri őket, hogy juttassák hozzájuk segélyüket. A kérő szó, hiszszük, hogy nem hangzik el hiába és sűrűn fog érkezni az adomány a szerencsétlenül jártaknak.

• MI UJSÁG? •

Farsang végén . . .

A régi jó időkben másképen festett a farsang, a mulatozások, lakodalmak ideje, mint manap, amidőn talán még a kalendáriumszinálók sem tartják be a farsangot, hanem mulatnak a — böjtben is. Ama bizonyos böjti szelek nem tartják vissza a mostani korhadt világot attól, hogy mulasson, vigadjon böjtben is, a lemondás, vezeklés, bűnbánat idejében is. Látjuk a *farsangi naptárak*-ban, hogy hamvazó-szerda után még javában bálozni, vigadni fognak az emberek. Öregapáink idejében bezzeg másként volt ez! Hja, változnak az idők és velük az emberek! Akkortájt az volt a jelszó, hogy:

— Böjtben nem szabad táncolni, mert lehull a — szilva!

Természetes, hogy ezt a mondást képletesen vették, de be is tartották a régi öregek.

Új regényünk. Lapunk mai számában kezdjük el A. M. Barbour érdekfeszítő regényének közlését, mely az amerikai milliomosok világából meríti tárgyát. A regény címe *„A végrendelet.”* — A szerkesztőség semmi áldozatot nem kimél, hogy a *„Független Ujság”* olvasóinak minél többet nyújtson.

Párvy püspök köszönete. Szepesváralja közönsége valláskülönbség nélkül népes gyűlést tartott, a melyből kifolyólag hódoló fölíratot intézett a tót nemzetiségi és a szociáldemokrata sajtó részéről méltatlanul megtámadott Párvy Sándor szepesi püspökhöz. Párvy püspök most köszönő levelet intézett Wyda Jánoshoz, a szepesváraljai kaszinó elnökéhez, aki a népgyűlésen is elnökölt. A püspök levele érdekes világítást vett támadóira s egyúttal arra a módszerre, a melylyel a püspök ellen-súlyozni óhajtja egyházmegyéje területén a hazaellenes mozgalmakat. A levélnek ez a része így szól:

Nem elégtételt kívánok adni a támadásokért, melyek különféle oldalról keletkeztek ellenem. Bár ugyanazok erkölcsi hitványságát túlon-túl felülmulja s kárpótolja nekem az Önök igazságérzetének, jóindulatuknak becsesége: nem adom tehát az elégtétel nevét én sem föllépésüknek. Hisz elégtételt tulajdonképpen azoknak kellene adniok, akik még annak a jogától is megfosztották magukat. És ha csak a legparányibb atomnyi igazság is rejlenék az ellenem emelt vádakban s galád koholmányokban: higyjék meg, annak súlya lenyomná előttem a legjobb részéről jövő elégtétel minden jelentőségét is és elnyomna magamat, hogy nyílt homlokkal meg ne állhassak, — a mint lelkiismeretem zavartalan nyugalmában megállhatok s megállok, a nyilvánosság előtt. É tiszta önértet jogosít föl arra a bizakodásra is, hogy velem együttartásukban megtalálják a jó tettnek önmagában rejtett megnyugtató jutalmát. Isten segítségével törhetetlenül és tántoríthatatlanul kívánok járni kötelességem útján ezentúl is. Törekvésemben nem hagy el az a remény, hogy az erkölcsi világban nem a gonoszé az utolsó szó; és hogy akik most ellenséget látnak bennünk, midőn küzdünk a hazaellenesség bűne ellen — s itt a megtévelyedés is bünszámba megy — föl ismerik majd, hogy legjobb szándékú munkánkkal jóakaróik, barátjaink vagyunk, kik a hazafiui érzet a testvéri együttérzéstől elválaszthatatlannak valljuk.

Petőfi Sándor levele. A Nemzeti Múzeum a mi-nap megvette Nagy Ivánnak, az ismert nevű genealógusnak kéziratgyűjteményét. A sok érdekes írás között van Petőfi Sándor egy eddig közzé nem tett levele, amelyet Tárkányi Bélához írt. A jellemző hangú levél a következő:

Eger, 1844 február második felében. Tisztelt barátom! (ha meg nem sértem e címmel). Többször kerestem önt, de nem találhattam honn. Holnap reggel hét óra tájban eljövök. Igen örülni fogok önt megismerhetni, bár jöttömnek más indoka is van. Igen megszorultam (holnap bővebben elbeszélem), addig legyen ön szives nekem utravalót szerezni, melylyel Pestig elmehetek. Ne ütközzék meg e quasi parancsoló hangon, de bár nagy szükségben vagyok, nem koldulok. Holnap mindenről bővebben, addig Isten önnel. *Petőfi Sándor.*

Ezt a levelet Petőfi 1844-ben Egerben a papnövelde portásánál írta egy beírt kis papirdarab tiszta oldalára.

Vád alá helyezett ügyvéd. Az aradi ügyvédi kamara vád alá helyezte Rostás Gyula lugosi ügyvédet, mert két év előtt egy ujságcikkben megtámadta a temesvári kamarát, azzal vádolván, hogy a kamara üdvözölte Lányi minisztert, a mikor hivatalába lépett. A temesvári ügyvédi kamara bebizonyítva látta, hogy Rostás Gyula ebbeli állítása valótlan. Az aradi kamara fegyelmi választmánya Rostást vád alá helyezte és a főtárgyalást áprilisban tartják meg.

Eötvös Bálint kegyelmi ügye. Egy ügyfele panaszára csalásért három évi börtönre ítélték Eötvös Bálint dr. volt budapesti ügyvédet. A három esztendőből nyolc hónapot már leült s most folyamodott az igazságügyminiszterhez, hogy a hátralévő időt kegyelem útján engedjék el neki. A királyi főügyészség pártoló véleménynyel tette át a kérvényt a budapesti királyi büntetőtörvényszékhez, mely Sárkány bíró elnöklésével tartott ülésén, Dusárdy bíró előadása alapján szintén úgy határozott, hogy pártolja a kegyelmet.

Ujabb kémkedés Franciaországban. Páris városának már ismét megvan a maga kémje. A mult szombaton a rendőrség kiutasította Franciaországból Kramszta Kurt nyugalmazott német vezérkari őrnagyot, akit még aznap délután saját kivánságára az olasz határra szállítottak. A kiutasító rendelet csak a rendes formulát tartalmazza, hogy *„veszedelmes a közbiztonságra.”* Hogy miben áll ez a veszedelem, azt a lapok különbözőképpen magyarázzák. Míg ugyanis az egyik lap szerint a német őrnagyot hazárdjáték miatt utasították ki, más lapok szerint ismét kémkedésről van szó.

Mikor a kocsis részeg. Kecskés Károly kocsis Szatmárról Pálfalvára menőben a dohánybeváltó munkásnők közül ötöt felvett szekerére. Kecskés ittas lévén, Homoród mellett a töltésen vágatva ment, mire a szekér a csatornába zuhant a munkásnőkkel együtt. Asztalnok Róza munkásnő rögtön szörnyethalt és a többiek életveszélyes sérüléseket szenvedtek, a lovak is vízbefultak. Kecskés látva a veszedelmet, ijedtében megszökött. A súlyosan sérült leányokat a mentők a kórházba szállították.

Meszlényi püspök hagyatéka. Szatmárról jelentik, hogy az odavaló királyi közjegyző előtt most tárgyalták Meszlényi Gyula püspöknek mintegy másfél millió koronás hagyatékát. A tárgyaláson ötven örökös

és hagyományos jelent meg. A végrendeletet mindnyájan el is fogadták, kivéve Meszlényi Antal törvényszéki bírót, aki az ellen alaki és anyagi kifogást támasztott és az ügyet a bíróság elé viszi. Meszlényi Antal a püspök olvashatatlan aláírása ellen is kifogást támasztott.

Megvadult bika. Bukarestből jelentik: Kedden délután nagy riadalmat keltett a városban egy megvadult bika elszabadulása. A bika feldöfött egy hatvan éves embert, aki rögtön meghalt, azonkívül még három embert sebesített meg súlyosan. Végre egy szakasz katonaság vonult ki és sikerült a megvadult állatot ártalmatlanná tenni. A három embert a kórházban ápolják.

Holttest az erdőben. Nagykanizsáról jelentik: A rendőrséghez jelentés érkezett, hogy a városi erdőben egy fa alatt a földből kilátszik egy emberi láb. A nyomban megindított vizsgálat megállapította, hogy a kérdéses helyen egy férfi holtteste lett elásva. Ez már több hónappal ezelőtt történhetett, mert a hulla teljesen fölismerhetetlen. Csak a csont és a ruha látható, a húst az állatok lerágták, a hulla nyakán vágás látszik. A rejtélyes lelet ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot. Kaposvárról hasonló esetet jelentenek: A csertői Vajda-hegyháton lévő tölgyesben szerdán egy erősen megcsonkított, már fölroslásnak indult 40 év körüli férfi holttestet találtak. A holttest nyakán egy mély vágást konstataáltak, mely föltétlen gyilkosságra enged következtetni, amely gyilkosság körülbelül négy hónappal ezelőtt történhetett. A csendőrség erélyes vizsgálatot indított.

Szerencsétlenül járt fékező. A budapest-győri tehervonaton hétfőn nagy szerencsétlenség történt. Mint Komáromból jelentik, a tehervonatról Tata és Almásfüzitő között, nyílt pályán lebukott Francis József államasvasúti fékező. Bal válla eltörött és a fején súlyosan megsebesült. A tehervonat tovább rohogott, mivel a vonatról nem vették észre a szerencsétlenséget. Ugyanis Francis az utolsó kocsin tartózkodott és annak hátsó részéről, a fékbódéból zuhant a pályatestre. Ott hevert szörnyű kínok közt anélkül, hogy eszméletét veszítette volna. Nemsokára távolban feltűnt a közelgő gyorsvonat füstje. A szerencsétlen ember, hogy a biztos elgázolás-tól meneküljön erejének végső megfeszítésével a pályatest mellé vándorolt. Közben egy pályasérülést észre vette, aki a gyorsvonatot a nyílt pályán megállította. A gyorsvonat a súlyosan sérült embert fölvette és Komáromig vitte. Ott az állomásfőnökség vette át és elhelyezte a komáromi közkórházban.

Halál a tengeren. Rémes katasztrófa hírére hozza a táviró. Londonból jön a hír, hogy a Lloyd-társasághoz érkezett jelentés szerint a „Camulta Bulnes“ nevű gőzös vihar alkalmával elsüllyedt. Két matróz és 27 utas vízbefult.

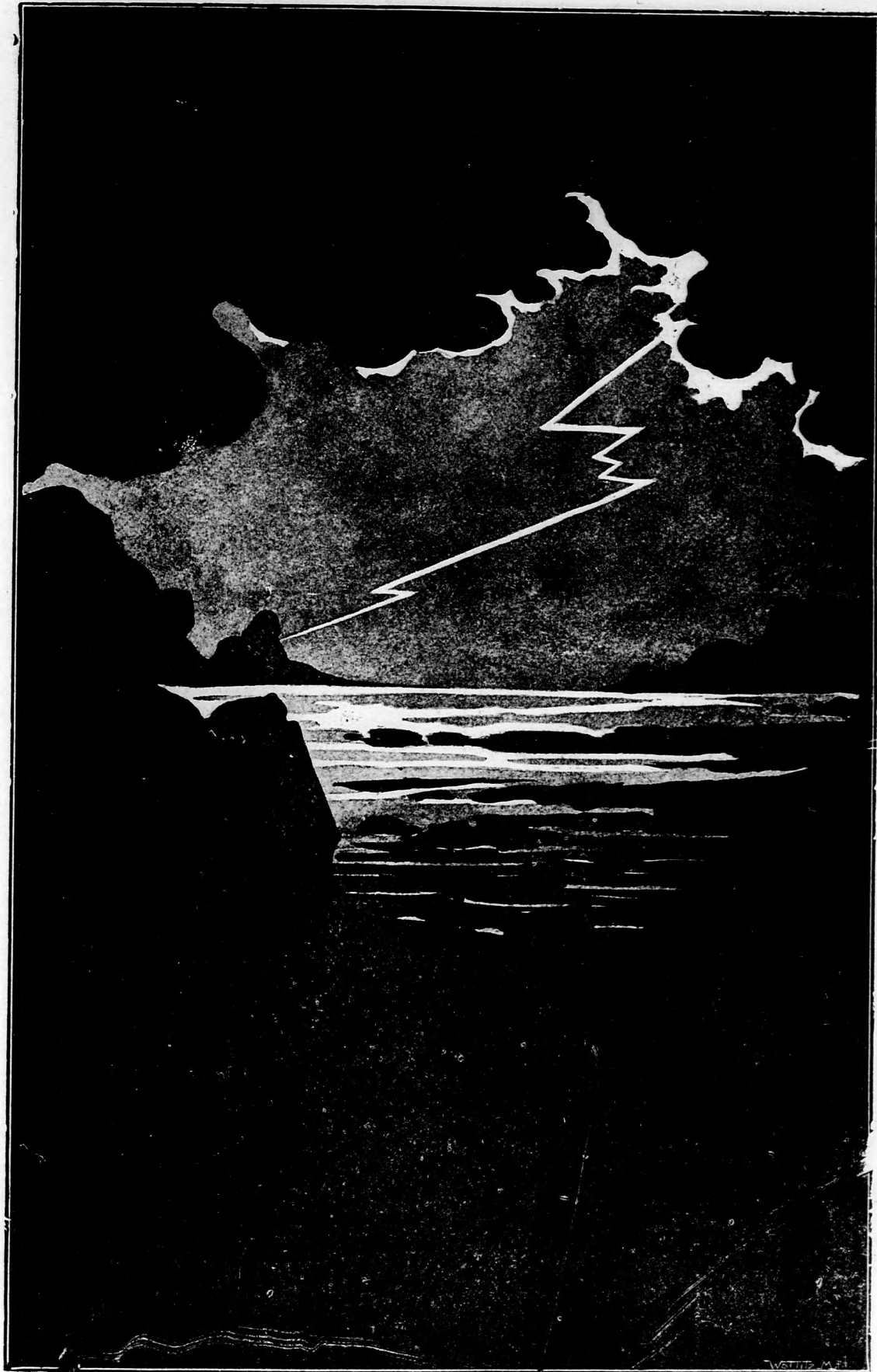

Tennivalók a méhek körül március hóban.

A méhekre e hónap egyike a legveszedelmesebbnek, mert az időjárás igen szeszélyes. E hónapban már hazánk zordabb vidékein is van egynéhány oly melegebb nap, midőn a tisztuló kiröpülést megtehetik a méhek. A fiasítás fejlődése is gyorsabban halad most már, mely mind több és több táplálékot igényel s ezért ügyeljünk arra, hogy elegendő táplálék, méz és virágpórt álljon rendelkezésünkre. Ha a méz fogytán van, lehetőleg lépes mézzel pótoljuk a hiányt, csak ha ez nincs, etessünk híg mézet, avagy jól befőzött cukorszörpöt vagy kandiszukrot. Tavasz felé a mézkészlet is jobban besűrűsödik, sőt meg is jegecesedik s így ennek feloldására, valamint a fiasítás táplálására sok vízre van a családnál szükség. Márciusban igen sokszor oly hideg van, hogy gyűjtés céljából a méhek egyáltalában nem járnak ki, azonban vízért még a legzordabb szeles hidegben is megkísérlik a kimenetelt. Az ily dermesztő hidegben a víztől egészen elalélnak a kijáró méhek s ott az itató helyen megdermedve pusztulnak el, hacsak összeszedve benn a meleg szobában fel nem élesztjük őket; ha azután langyos híg mézzel jól tartjuk e feléledt kis munkássereget, így táplálékkal megrakodva bármelyik család szívesen elfogadja e méheket. Ezen bajokat elkerülendő, mindjárt őszszel helyezzük be a középső vagy hátsó fedődeszka helyett az etető ládikát, avagy ha ekkor nem tettük volna be, úgy kora tavasszal a legelső meleg napok egyikén cselekedjünk meg ezt s a kaptárból itassuk méheinket, ily módon kisebb méhesekben is tavasszal sok száz és ezer méhecskét menthetünk meg az elpusztulástól, ami pedig kora tavasszal rendkívül nagy fontossággal bír, mert ilyenkor csak öreg méhek vannak, amelyek mind egyikére a fejlődő fiasítás ápolása miatt nagy szükség van s ha kora tavasszal pusztul el belőlük sok, ezt az egész család fejlődése keservesen megérzi. Március vége felé már a külső itatót is felállíthatjuk a méhes közelében egy védett szélmentes meleg helyen.

Tavasszal a fejlődő fiasítás táplálására sok virágpórt is felhasználnak a méhek s ilyenkor igen jó szolgálatot tesznek a félrerakott virágpóros keretek. Ha virágpóros kereteink már elfogytak volna, ezt liszttel is elég jól pótolhatjuk; ez esetben a méhes előtt napos meleg helyen egy kaptárt helyezünk el, melyben egy lapos edénybe vagy üres keretbe híg mézet teszünk, a lisztet pedig a fenékdeszkán tányérban vagy keretekbe szórva adjuk a méheknek. A méz ide csalogatja a méheket s ha ez elfogy, a lisztet is szorgalmasan hordogatják.

Enyhébb időben, ha a családokat átvizsgáljuk, az esetleg kiürült kereteket vegyük ki, a fedődeszkákon és ablakokon az ujságpapírréteget és párnákat tartsuk még rajta, mert az éjjelek mellett még a nappalok is

Az Ur haragja.

hüsek s így nélkülök könnyen kihülne a kaptár. Az anyátlan családokat legcélszerűbb erősebbekkel egyesíteni. A felsorolt munkák mellett időnként ajánlatos tartalék lépesmész-készletünket is átvizsgálni, vajjon nem férközött-e be egy kihullott titkos görcs helyén egy szemfüles egér, avagy a félelmetes viasmoly nem ütötte-e fel tanyáját. A hónap vége felé a molyok ellen ajánlatos már a lépeket néha-néha kénnel megfűstölteni.

A trágya alászántása. A gazdák nézete eltérő arra nézve, hogy mi célszerűbb: a trágyát az első szántással mélyen alászántani és a második szántást venni sekélyre, vagy pedig a trágyát az első szántással sekélyen alászántani és a második szántást venni mélyre. A trágyát mélyen alászántani nem helyes és pedig azért nem, mert a mélyen alászántott trágya, miután elég levegő nem tud hozzáférni, nagyon csekély hatást tud kifejteni. A trágya inkább elszenesedik és pedig annál nagyobb mértékben, minél mélyebben szántatik alá. A nehéz, kötött talajon ez okból nem lesz célszerű a trágyát 12 cm-nél mélyebben alászántani. Olyan gazdaságokban, ahol kevés az igaerő, ezen helytelenítendő eljárást alkalmazzák. A trágyát sekélyen alászántani és később megadni a mélyebb szántást, helyesebb. Ezen eljárás mellett a trágya kihordás után azonnal széttergettetik és sekélyen alászántatik, a szántás mélysége mindig a talaj kötöttsége szerint kell, hogy igazodjék. Minél korábban végzi a gazda ezen munkát, annál jobb, mert a talaj kiszáradása ezáltal tetemesen mérsékelteket; a trágya hordása pedig hamarabb veszi kezdetét, a gyomirtás is nagyobb mérvű. Ezen trágya alászántási módon egyik-másik káros állat irtása is előmozdítottatik. Ha a trágya alászántása után néhány hét múlva a tarló kizöldül, a tarló mélyen megszántatik és ezzel a trágya is eloszlik az egész szántott rétegben és az elvetett magból fejlődő növény mindig elegendő táplálékot talál. Tehát, ha az istállótrágya alászántásának mélységéről van szó, azt mondhatjuk, hogy leghelyesebb eljárás, ha a trágyát sekélyen szántjuk alá.

A magtári zsizsik ellen. Egy molnár a következőket tapasztalta: Padlása, ahol gabonáját tartotta, el volt lepve padozathasadékaiban zsizsikkal. Néhány zsákban konyhasó is el volt helyezve ott a padláson. Mikor hónapok múlva a sós-zsákokat helyükről eltávolítottatta, észrevette, hogy azok állóhelyén a zsizsik nem ütött tanyát a hasadékokban, hézagokban. Fogta magát és az egész magtár fahézagait megöntöztette erős konyhasóoldattal. Az eredmény az lett, hogy rövid időn egyetlen zsizsiket se látott többé magtárában. (r.)

Cserebogárpajor a szőlőben. Úgy a homoki, mint a kötött talajú szőlőkben a cserebogár — pajor alakjában — nagy kárt okoz. A kalló és zöld cserebogár (utóbbit a nép „finánc-bogár“-nak nevezi) s a homoki szőlőkben pusztítanak, míg a közönséges cserebogár pajorja inkább a kötött földeken tenyésző szőlő gyökérzetét rágja. A homokon, különösen a még feltöretlen szűz talajt szereti a cserebogár. Szőlő alá való rigólozások alkalmával ily talajokból a pajorokat a lehetőségig mind ki kell szedni, hogy a beültetendő szőlőtőlük megszabadítsuk. Ha a homoktalajból a forgatáskor alaposan kiirtatott a pajor, akkor később egyáltalában nem, vagy csak igen kis mértékben lesz ezekből a földben található, mert a pajor oly homokföldben, amely rendes és alapos földmunkálatnak van kitéve, kevésbé marad meg; jobban mondva, a benne

levő kis mennyiség nem tud elhatalmasodni. Amely töke gyökérzetén pajor él, azon hamarosan a hervadás jelei mutatkoznak, mert a gyökér megromlott edényrendszere a táplálkozás rendes végbemenését akadályozza. A beteg tőkét ki kell bontani és gyökérzetéről a pajorokat elszedni. Kötött talajokon az előbbi két cserebogarat, illetőleg azok alcáit ritkábban lehet megtalálni; ott inkább a közönséges cserebogár pajorja dúskál és különösen az oltványiskolákban igen nagy kárt okoz. Irtásuk a szedésen kívül (rajzás idején a bogár — ősztől tavaszig — a forgatások alkalmával a pajor) február, esetleg március hóban szénkénnel történi, melyből szénkénegfecskendővel, a beültetett szőlőterületre, minden négyszögméterre 24—30 grammot kell adni.

A tej szellőztetése. Már régebben észrevették, hogy a frissen fejt teje a tiszta levegő igen jó hatással van. Ha a friss tejet azonnal tejszállító edényekbe töltjük, melyekben a levegő a tejhez nem fér s azután egy ideig állani hagyjuk, a tej igen kellemetlen ízt és szagot kap; míg ellenkezőleg, ha a szállító-edénybe töltés előtt a tej a levegővel érintkezhetett, ugyanannyi ideig való állás után is kifogástalan minőségű marad. Ennek oka abban keresendő, hogy a tej még a tisztább istállóban is kellemetlen szagot vesz magába, mi a szellőztetés alkalmából a tejből kiüzetik. A Lawrance-féle tejhűtőknek igen nagy előnye, hogy a tej igen vékony hártya alakjában folyik le rajtuk s így kellemetlen szagát elveszti; főfeltétel azonban, hogy a hűtő kifogástalanul tiszta levegőjű helyen legyen felállítva.

G. T.

A magyar nyúl tenyésztése. A házinyúl-tenyésztésben, — mely az utóbbi időben oly nagy lendületet vett és inkább egyes külföldi kiváló fajták meghonosítására irányul — egyesek megmaradtak a nagy, zömök szürke magyar nyúl tartása mellett és igyekeztek azt tovább fejleszteni, nemesíteni, de e mellett edzettségében megtartani. E téren azt tapasztalták, hogy e fajta annyira ellentálló, hogy télen-nyáron, esőben-hóban, szabadban tartózkodva egészségesek maradnak és a takarmány iránt igénytelenek, a ház körül található zöldfélékkel teljesen beérik. Az anyák szaporák, mert majd mindig 8—10 darabot ellenek. A magyar nyúl fenti jó tulajdonai mellett gyors fejlődésű és súlyban a 3.5—4 kg. sem ritka. Oly emberek kezében tenyésztési célra, kiknél az edzettség és igénytelenség a fő-kíváncsolom, igen jól beválk. A tenyésztést a leghelyesebb mindig csak kicsinyben kezdeni 2—4 anyával és 1 hímmel. Ha aztán látjuk, hogy kedvünkre való az anyag, szaporítsuk magunk az fel, edzetten, ami viszonyainknak megfelelően, annyira, a mennyit csak tartani képesek vagyunk. Szabadbani nyúltenyésztésnél a ketrecek, melyek kifuvóval láttassanak el, tető alá helyezzük, hogy eső, szelek, hóföregtetg stb. ellen védve legyenek. A fiadzátás a téli hónapokban (november, február) szünetel, ez azonban természetes is, mert ilyenkor a pázási hajlam is nyugszik. Szabadbani tartás mellett egy nyultól egy évben négyszeri fiadzást lehet várni, ha a nyúl maga neveli fel fiait. A házinyúl 30—31 napig hordja kicsinyeit és a születéstől kezdve legalább hat hétig kell, hogy szoptassa, de sok esetben, ha szép fejlődést és edzettséget akarunk, két hónapig is. A szoptatási idő után pár napig okvetlen pihentetni kell a nyulat s csak azután újból párosítani. Az első párosítás februárban legyen.

A. U.

MULATTATÓ

Az összeférhetetlen.

Irta: Bársony István.

A z—i uraság azok közül a „régiek“ közül való volt, akiket az újmódi felfogás már inkább „ósviaknak“ szeret emlegetni.

Tudniillik nem elégedett meg, sőt nem is igen foglalkozott azzal, hogy kenetesen hirdessen egyenlőséget, emberi jogokat, hármás nyolc órai napbeosztást s emellett az olyan cselédet, akiben valami hiba találdott, a törvényes formák szemmel tartásával ugyan, de akár télvíz idején is kitessekelje a szolgálatból, ha nem a maga népének valóságos pater familiása volt, aki minden dolgaik iránt érdeklődött és nem csupán anyagilag, hanem erkölcsileg is segítette és megbecsülte őket.

Akinek közülök valami ügyesbajos esete akadt egymással, nem is ment a törvényre sohasem, hanem elpanaszolta az uraságnak, akihez ilyen okból mindig szabad volt a bemenet. Ott azután megkapta a maga

pedig csínján bántak és igaz ok nélkül nem igen alkalmatlankodtak vele, mert aki összeférhetetlenségben volt hibás, annak a fejét alaposan megmosta ám a gazda; nem olyanformán, ahogyan most szabad, hogy tesszem azt:

„Ugyan az isten áldja meg magát, Vas Péter kis kocsis, ne méltóztassék olyan kevéssé szorgalmatosnak lenni; igazán nem szép öntől, hogy tisztességes javadalmazásáért éppenséggel semmi ellenszolgáltatásban sem akarja részesíteni a szegény földesurát, akinek így tönkre kell mennie; mert miből fizesse azt a sok adót, az önök bérét, a sok biztosítást, a kórházat, az ingyen tanítást, a gazdasági beruházásokat és az Isten minden jóságát, ha önök ölbentartott kézzel várják a sült galambot?! Valóban nem nemes gondolkodás önöktől, Vas Péter kis kocsis, kérem szépen, hogy ily kevés tekintettel vannak kenyéradójuk érdekeire; ámbár, nehogy nyílt szavamat félremagyarázza, némi elégtételképpen szintén kijelentem a magam részéről, hogy én is jól tudom, hogy nekem viszont a

Magárokkihuzás.

igazát jobban és kielégítőbben, — mert gyorsabban és rövidebben — mintha ügyvéd papolt volna helyette a bíró előtt. Amit az uraság mondott, az szentírás volt; ahogyan ő döntött, abba belenyugodott valahány béres, kocsis, kondás, juhász, gulyás és még kitudja, ki minden egyéb cselédsége volt a pusztának. A panaszkodással

kenyeret az önök munkája, tehát átvitt értelemben tulajdonképpen önök adják . . .“

A z—i uraság nem így beszélt, ha beszélt, hanem *amúgy*, régi módi szerint; elcsuszott benne egy-egy adta-teremtette, sőt ha éppen nyomaték kellett, az is kijárt. De arra Vas Péter, az akkori kis kocsis, maga

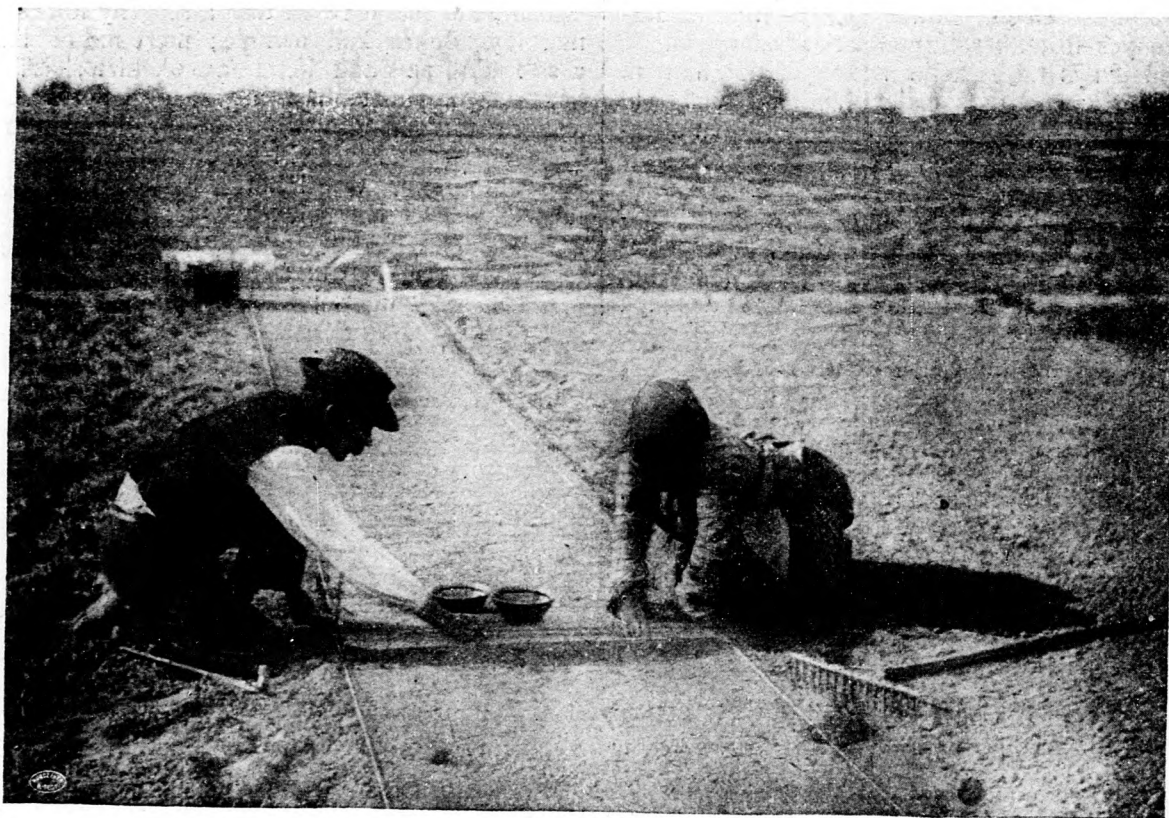
is azt mondta: megkaptam, megérdemeltem, mehetek bátran a dolgomra.

No, de hogy túlságosan el ne kalandozzak, megmondom, hogy mindazonáltal is volt z—i uraságnak egy cselédje, akivel igazán nem lehetett birni, mert javíthatatlanul összeférhetetlen természet vala. Csábráginak hívták és eleinte kertész volt a belsőségben, azután minthogy az egész konyhanéppel összekülönbözött: az uraság kítette béresgazdának, amire azért volt jó, mert rendkívül megbízható, pontos ember volt; senki-nek se nézte el a hiábavaló mulasztásokat és kivált a jószágon úgy rajta volt a szeme, hogy már a nézésétől is mindenféle nyáj, csorda, csürhe nekigömbölyödött.

Csak hogy itt is az volt a baj, hogy Csábrági András nem bírt a bőrében békén megférni. Ámbár aféle túlhajtott kötelességérzetből, de egyre nyaggatta az embereket, a cselédséget s bizony hamar megcselekedte, ha

Igy lett Csábrági András vadórré és rémévé az egész messze környéknek, mert most már hivatalos hatalommal is élhetett, hogy ne mondjam: visszaélhetett. Katona korában jól megtanult a puskával bánni és a közel eső falvak lakossága nemsokára azt a feljelentést tette ellene, hogy még az udvaron is agyonlövöldözi a „kóbor“ (!) kutyákat.

Hanem a z—i erdőnek tájékára se igen ment ettől fogva olyan ember, aki gyanús lehetett, mert Csábrági még az erdő szélén elkocogó szekereket is megállította s kivallatta: ki hova tart; megturkálta a szekér alját, nincs-e eldugva lőtt, avagy fogott vad; egyszóval olyan túlbuzgó volt, hogy zaklatás címen alig volt visszaélés, amiket el nem követett. Ha eleinte elcsípett egy-egy vadorzót, azt gúzsba kötve vitte a község házára és akit az ő gúzsából kioldtak, még harmadnap is megvala gémberevedve.

Maglerakás.

megharagudott, hogy megmarkolásza egyiket-másikat, amiről aztán esetleg az orvos vett láttelelet.

Az lett a dolog vége, hogy a cselédség összeröfönt és panaszszal járult az uraság elé, kérvén, hogy tegye ki a béresgazda szűrét, mert feldulja az egész pusztá nyugalmát, békességét és mint híres verekedő, amúgy is tűrhetetlen; senkise bir vele.

Az uraság méltán tartott tőle, hogy a megfélemlített cselédek ott hagyják; valami megnyugtatóssal kellett lennie hozzájuk; másrészt Csábrágit se akarta szélnek eresztene, hisz minden öklelődző hajlandósága mellett is kitűnő hasznát vehette, mint hűséges emberének. Egyet gondolt és azt mondta neki: — Hallod-e, te Andris, hogy a mennydörgős mennykő üssön beléd; nem férsz a bőrödben, hát odateszlek, ahol ha nem vigyázol, ki is ugrathatnak belőle. Kimégy az erdőre vadórnek, kerülőnek, pandúrnek; puskát is kapsz, hogy védhesd magadat a vadorzók ellen, de aztán magadra vess, ha azok meg ólmot etetnek veled; te kötnivaló, te!

Lassanként olyan kevés volt már a dolga odakint hogy unatkozni kezdett és bekapott a b—i korcsmába ahol a megérkezése mindig különös riadalmat szokott okozni. Nem mintha okvetetlenül bántani akart volna valakit, aki ugyanakkor szintén a korcsmában volt, hanem mert azért rendesen mégis kötözködés lett a korcsmázás vége. Érzékeny volt és hamar megneheztelt; akkor pedig azt, aki rossz hangulatba hozta, nem az ajtón, hanem az ablakon küldte ki.

A korcsmáros, a kis Licht Jakab, mindent adott neki, mindent beléje tömött, csak hogy minél hamarabb menjen már tovább, isten hírével; de amikor egyszer Andris észrevette az apró hébernek erre irányuló törekvését: felfortyant, felkapta a puskáját s beledurrantott a padmalyba.

A kis Licht rögtön összeesett és alig lehetett belé lelket verni. Ahány gyereke volt — pedig hogyne lett volna? — mind doktorért, kenőasszonyért, bábáért szaladt. A doktor csakhamar meg is jött és felrázta: keljen fel, iszen semmi baja!

— Nekem?! — szörnyűködött a kis árendás. — Kérem szépen, én agyon vagyok löve. Én meghaltam.

— Ördögöt halt meg maga, igyék egy pohár vizet, attól majd feltámad.

— Kérem, én meghaltam, — erősítette újra Licht Jakab — én az egész töltést magamban érzem. Kampecz nekem. Nem víz kell nekem, hanem koporsó.

Nagy munka volt úgy disputálni vele, hogy végre elhígyje, hogy mégis él.

Akkor feltápáskodott s szaladt a bírósághoz. Rettenő vádat emelt Csábrági ellen, aki őt megölte.

— De kérem alássan, bíró úr, ne tessék neki megmondani, hogy én adtam fel, mert akkor igazán elpusztít. Azt én ki nem állom.

A tárgyalást persze meg kellett tartani; a helyszíni szemlét is fel kellett venni; a bíróság „kiszállott“ a korcsmába, ahova meg volt idézve Csábrági is, a tettes.

Kétségbeesett nyávogás hallatszott, mint mikor a gyanutlan kandurnak a farkára lépnek.

— *Eén?!!* — riadozott Licht Jakab az ajtó mellett magánkívül. Kérem bíró úr, ezer pengő forintért hozzá nem mernék nyulni egy puskához.

Tanu vagy nem volt az esetre vagy ha volt, nem mert Csábrági ellen vallani, felmentették bizonyítékok hiányában. De Licht Jakab azontúl eltorlaszolta a korcsma ajtaját belülről, ha a z—i vadór közeledett. Amíg a közelben érezte, inkább sábeszt tartott.

Csábrági pedig csak annál dühösebb lett és hazamenet, az erdő szélén előkapott egy jámbor svábot; elkezdte agyabugyálni minden bevezetés nélkül.

A sváb ordított s lám, isten csudájára épp akkor hajtattott arra a főszolgabíró úr, akinek a kocsiját Csábrági megösmerte. Hirtelenében átnyalabolta a természetes svábot és hanyatt vágódott vele; magára húzta a holtra.

A magorok letakarása.

Amikor Licht Jakab megtudta, hogy a z—i nádor jön, a bíró elé toppant:

— Kérem, tekintetes bíróság, én nem maradok itt; engem megint a halálba kerget az az ember; én innen elmegyek, menekülök.

A bíró lehurrogta.

— Micsoda bolond beszéd már ez? Panaszos nélkül hogy lehet tárgyalni?

De mikor Csábrági betoppant, Licht mégis kiugrott a söntésen át a korcsmából és csak az ajtó sarka mellől kukucskált be szorongást mutató ábrázattal.

— Hát ezt a lyukat ide a padmalyba maga lőtte? — kérdezte a vizsgálóbíró Csábrágit.

A nagy darab ember (szép magas szál ember volt) csodálkozva nézett fel a lyukra, amit a töltés alig egy pár arasznyiról ütött.

— Dehogyan én — Licht Jakab játszott a puskámmal, úgy sült el a kezében véletlenül — mondta elszánt vakmerőséggel.

ijedt embert, úgy kezdett segítségért kiabálni, mintha őt nyúznák, fojtogatnák. A főszolgabíró majd megpukkadott nevetésben, amikor Csábrágit „kimentette“ a holtra vált sváb karja közül. Megint nem lehetett a vadórre bizonyítani. A sváb még jól járt, hogy elszaladhatott és őt le nem fülelték, mint orvtámadót, aki a vadór ellen tört.

Ez már több volt a soknál és a haragos sváb atyafi harmadmagával rálesett Csábrágira, amikor a faluba betért; a temető mellett hátulról ráugrottak, leteperték, agyba-főbe verték; de ez is csak úgy lehetett, hogy Csábrági az árokba bukott, ahonnan nem bírt kivékelődni. A puskája elsült a dulakodás közben, mire a három vitéz örült futamodásnak eredt s egyenesen a község házára rohant. Ott elpanaszolták, hogy Csábrági megtámadta őket és rájuk lövöldözött. Majd, hogy agyon nem lőtte őket.

Nagy pör lett a dologból s kis híjja volt, hogy el nem csukták akkor az összeférhetetlen, izgága embert;

a földesura, aki jól ismerte és bizonyosan tudta, hogy őneki nem hazudik, minden követ megmozgatott, hogy megmentse a bajból, de bizony az is hiába lett volna. Szerencsére a svábok a vallatáson ellenmondásba keveredtek s végül összevesztek, egymásra vallottak.

Csábrágit, az összeférhetlent, azután parádés kocsinak tette meg a gazdája. Ebben a minőségben most is elég jól meg van; egyetlen baja, hogy nem igen akad kivel veszekednie, mert mindenki kerüli, nehogy összezőrdülhessen vele a házsártos „öreg“.

Mert bizony most már öreg ember.

APRÓSÁGOK.

Mint lett zárda a zsámbéki kastélyból? A zsámbéki kastély (jelenleg zárda) története visszanyulik egész a XII. század második felébe. Midőn III. Béla király nőül vette 1186-ban Fülöp Ágost francia király hugát, az akkori szokás szerint több francia főúr elkísérte őt új hazájába, Magyarországra, kik azután az uralkodó által kitüntetésekben és birtokadományozásokban részesülvén, itt telepedtek meg és több máig élő magyar családnak lettek megalapítói. Így jött a többiekkel együtt Ainordi délfranciaországi lovag is, mint a királynő kísérője Magyarországra. Ennek adományozta Béla király a zsámbéki uradalmat s ez építtette azután a zsámbéki várkastélyt magának lakóhelyül, mely idő folytán sok átalakuláson és viszontagságon ment keresztül a mai napig, úgy hogy talán a lovagterem részleteit kivéve, alig maradt fönn az eredeti épületből valami. Ő vagy egyik utóda építtette azt a szép két-tornyú templomot is a várhegyen, melynek nagyszerű romjai máig is, nemcsak ezen vidék díszét képezik, de az ország egyik legremekebb középkori épületmaradványa. Vachot Imre említi e kastélyról és templomról írt egyik munkájában, hogy a párisi „Nemzeti könyvtár“ egyik okmányai között ráakadtak egy följegyzésre, mely szerint Ainordi a párisi Notre-Dame egyház építészét hozatta Magyarországra s ezzel építtette a zsámbéki templomot. Az Ainordi-család alig egy század multán Magyarországon kihalt s utolsó sarja a francia eredetű cisztercita-rendnek adományozta a várkastélyt zárdául, a templommal és uradalommal együtt; de már Hollós Mátyás király idejében a paulinusoké volt. Ezekről tudjuk, hogy mint eredetileg magyar szerzet, csakis magyar nemes ifjakat vett föl a rendbe, kik nem voltak Mátyás királynak mindenben hódoló alattvalói s a király az egész renddel folyton torzsalkodott és viszályban volt. Így állt a dolog valószínűleg a zsámbéki paulinusokkal is, míg azután egy szép napon valamennyit elűzte onnan és a várkastélyt a birtokkal együtt lefoglalta és az később törvénytelen fiának, Corvin Jánosnak adományozta.

Mint egy herceg. Súlyos dolog királyoknak igazat mondani. Egyet jelent ez a teljes megsemmisüléssel. IV. György, Anglia királya, még trónörökös volt s így sok ideje volt. Zenekedvelőnek csapott fel s egyre-másra rendezgette a hangversenyeket. Egy ízben Handel előtt játszott s megkérdezte, hogy tetszett játéka. Handel kinos helyzetben volt. Végre ügyesen kivágta magát némi hímezés-hámozás után:

— Mint egy herceg, királyi fenség!

Kazetta az ágyban. Lengyelöldön manőver volt. Elkvártélyozták a német hadfiakat. Egyik tiszt jóképű lengyel emberhez került. Befekszik az ágyba s kissé

keménynek találta. Azt hitte, hogy ez így szokás Lengyelországban. De egyre jobban nyomta derekát az a kemény valami. Hideg volt azonban a szoba s így nem volt kedve kimászni az ágyból. Reggel mégis megnézte. Hát egy pénzesláda volt az ágyban.

— Hát ez miért van itt! — kérdezte a lengyeltől a tiszt.

— No hát azt gondoltam, hogy legbiztosabb helyen, az ágyban van a pénzem, ahol a tiszt úr alszik nagy karddal a kezében.

Jégbarlang Amerikában. Nagyon csalódnak azok, akik azt hiszik, hogy Amerika teljesen fel van már fedezve. Pl. csak legújabban bukkant egy kolosszális jégbarlangra két kutató. Kentuckyban van a jégbarlang (Rtoinole Gave), amelyhez fogható nagyságra nézve állítólag nincs Európában. Szóval Dobsina dicsőségére lett éhes Amerika. Kolosszális a terjedelme a barlangnak, melynek mennyezetéről óriási jégcsapok lógnak alá. Hatalmas padok — persze mind jégből — húzódnak el alant. Némelyiknek hossza több száz láb.

KÉPEINKHEZ.

Az Úr haragja. Nincs rettenetesebb az égi háborúnál. A látóhatár peremjén mocskos barna fellegek tornyosulnak, elborul az ég, emberek, állatok egyaránt rémülten vonulnak fedél alá, majd néhány perc s kitör az égi háború, az emberek hajlékaikba vonulva mondják: Az Úr érezteti haragját. Mai szép képünkön a festőművész ecsetje megörökítette az Úr haragját, a villám cikkázását.

Magnemesítés. Nálunk is foglalkoznak már kiváló gazdák magnemesítéssel, amelyek azt célozzák, hogy egyes növényeknek degenerált vetőmagvait megjavítsák, hogy az nagyobb termést adjon. A magnemesítés munkája szorgos körültekintést igényel s ezt a munkát három szép képben mutatjuk be az olvasónak.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. február 26.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1:14—1:31 K., helybeli borjúhús 1:20—1:30 K., sertéshús 1:02—1:06 K., szalonna füstölt 1:32—1:36 K., szalonna, olvasztani való 1:20—1:24 K., hárj 1:36—1:40 K., sertésszír 1:40—1:42 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1:20—1:60 K., hazai sonka 1:80—2— K. szalámi 3:60—4— K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 2—2:60 K., sütni való csirke 3—3:60 K., kacsa, hizott 7—8— K., lud, hizott 12—14— K., pulyka, hizott 5—16— K. páronkint. Vágott hizott liba 1:40—1:50 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1:20—1:80 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 23:30— K. Rozs 19:90 K-tól — K-ig. Árpa — K-tól — K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 15:60—15:85 K. Tengeri ———— K.

Teavaj: (centrifugált) 2:70—2:80 K., főzővaj 1:80—2— K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 24—30 fillér.

Tojás: bácskai 0—0— K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 5:40—6— K., rózsa

íj 5·40—6— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban
zsákkal együtt ——— K., mm. ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	34·80	34·40	34—	33·60	33·20	32·80	31·80	30·20

Takarmányvásár. Réti széna 7·20—8·80, muhar 8·80—9— zsup-
szalma 6·80—7—, alomszalma 4·20—4·20.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

**== A „Független Ujság“-ra fizessünk
elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében
akadály ne legyen.**

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelés-
ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal
kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

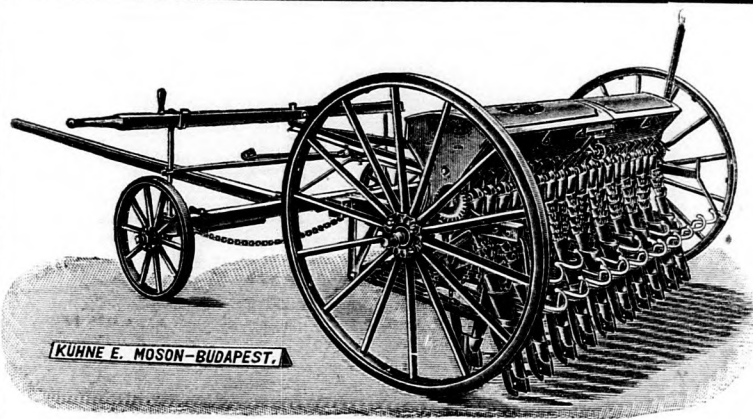
Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

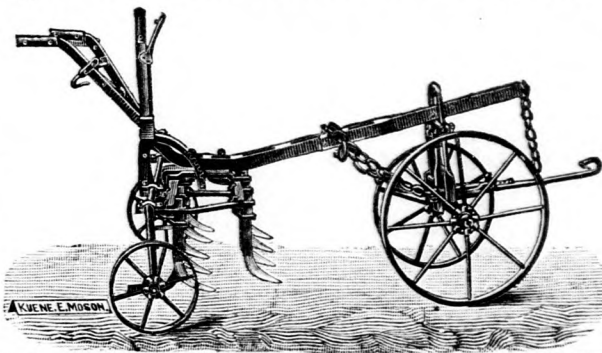
KÜHNE E. hazánk legré-
gibb mezőgazd.
gépgyárában **MOSONBAN**

elismert gondos kivitelben készülnek:

**Egy- és többvasu aczélekék
Rét- és szántó föld-boronák
Mélyítő és porhanyító eszközök**

a tavaszi szántás helyettesítésére.

„MOSONI DRILL” sorvetőgépek

Uj! „Econom” műtrágyaszórók
Burgonyamivelő eszközök
Laass-féle répakapáló-gépek
OSBORNE aratógépek.

Főraktár: Budapest, VI. ker., Váci-körut 57a.

Fiókraktárak: Temesvár, Debreczen.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

**Magyar Általános
Hitelbank**

Aruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, BUDAPEST. IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

1908. Hatodik évfolyam. 1908.

Egy állatkedvelő sem nélkülözheti a legolcsóbb és legjobb baromfi- és házinyulenyésztési heti képes szaklapot, a

„BAROMFITENYÉSZTÉS”-t,

mely a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb- és házinyulenyésztési és értékesítési kérdéseket a legteljesebben felkarolja és tárgyalja.

Főszerkesztő:

HREBLAY EMIL
állatnyenyésztési felügyelő.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kiscgazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés”-t, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: Egy évre 10 K, félévre 5 K. A „Baromfitenyésztés” hetenként szép képeket közöl. Levélsekélyében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol. A „Baromfitenyésztés” olcsóságával (egész évre 10 K, félévre 5 K) a szerényebb és legkényesebb igényeket is kielégíti. — Előfizetési pénzek e cím alatt: „Baromfitenyésztés” szerkesztőségének, Budapest-Rákospalota, V. utca 3. sz. küldendők. Ezen híres képes szaklapot a szerkesztőség mindenkinek, aki levelezőlapon hozzá fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küldi mutatónak, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e hézagpótló lapot minden tenyésztő megismerje. A ki a „Baromfitenyésztés”-re egy évre 10 koronával egyszerre már most előfizet, az ezen évben teljesen ingyen kapja a lapot.

Baromfitenyésztők Lapja

a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olcsó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocziknografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1.970.40.— kor.	
Tartalékok	64.760.16 kor.	
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438.28 kor.
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	39.248.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban résztulnek és az 1901. évi üzletfeleslegétől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslegét közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

az igazgatóság.